

Atopijski dermatitis je hronična upala gornjih slojeva kože sa svrbežem, koja se često razvija u ljudi koji imaju peludnu groznicu ili astmu i u ljudi kojima su članovi obitelji sa takvim stanjima.

Ljudi sa atopijskim dermatitisom obično imaju mnoge druge alergijske poremećaje. Povezanost između dermatitisa i tih poremećaja nije jasna, neki ljudi mogu imati nasljednu sklonost proizvodnje prekomjernih antitijela, kao što je imunoglobulin E, kao reakciju na brojne različite podražaje.

Mnoga stanja mogu dovesti do pogoršanja atopijskog dermatitisa kao što su emocionalni stres, promjene u temperaturi ili vlažnosti, bakterijske infekcije kože i dodir sa nadražujućom odjećom (naročito vunom). U neke dojenčadi atopijski dermatitis mogu izazvati alergije na hranu.

Simptomi atopijskog dermatitisa

Atopijski dermatitis katkada se javlja u prvih nekoliko mjeseci nakon rođenja. U dojenčadi se mogu razviti crveni vlažni osipi (curenje tekućine) i kraste na licu, koži glave, mjestima na koje se stavljaju pelene, šakama, rukama, stopalima i nogama. Često dermatitis nestaju u dobi od 3 ili 4 godine, premda se obično ponovno javlja.

U starije djece i odraslih osip se često javlja (recidivira) u obliku samo jedne ili nekoliko mrlja, naročito na nadlakticama, na prednjoj strani lakatnog zgloba ili na stražnjoj strani koljenog zgloba (ekstenzorne površine).

Premda su boja, jačina i mjesto osipa različiti, osip uvijek svrbi. Svrbež često dovodi do nekontrolisanog češanja, izazivajući ciklus svrbež - češanje - svrbež - češanje što problem pogoršava. Češanjem i trljanjem može se oštetiti (raskinuti) koža što omogućuje prodor bakterija i nastanak infekcije.

Iz nepoznatih se razloga u ljudi sa dugotrajnim atopijskim dermatitisom katkada u 20-tim ili 30-tim godinama razvije katarakta. Kod ljudi sa atopijskim dermatitisom, herpes simpleks koji obično zahvaća malo područje i blag je, može dovesti do ozbiljne bolesti sa ekcemom i visokom temperaturom (herpetični ekcem).

Dijagnoza atopijskog dermatitisa

Za postavljanje dijagnoze može biti potrebno nekoliko posjeta doktoru. Ne postoji test za atopijski dermatitis. Doktor postavlja dijagnozu na temelju tipične slike osipa i često na temelju podataka o tome imaju li i drugi članovi obitelji alergije. Premda atopijski dermatitis može jako nalikovati seboroičnom dermatitisu u dojenčadi, doktor ih nastoji razlikovati, jer su njihove komplikacije i liječenja različiti.

Liječenje atopijskog dermatitisa

Nema izlječenja, ali određene mjere mogu pomoći. Izbjegavanjem dodira sa tvarima poznatima da nadražuju kožu može se izbjeći nastanak osipa.

Kortikosteroidne kreme ili masti mogu olakšati osip i suzbiti svrbež. Međutim, primjena kortikosteroidnih krema na veću površinu ili tokom duljeg vremenskog razdoblja može izazvati ozbiljne medicinske probleme, naročito u dojenčadi, jer se ti lijekovi apsorbiraju u krvotok. Ako se čini da kortikosteroidna krema ili mast gubi svoju djelotvornost, može ih se zamijeniti naftnim želeom tokom sedmice ili dulje. Primjenom naftnog želea ili biljnog ulja na kožu može je se održati mekom i podmazanom. Kada se nakon kratkog prekida opet počne sa kortikosteroidom, vjerojatnije je da će biti djelotvoran.

Neki ljudi sa atopijskim dermatitisom opažaju da im kupanje pogoršava osip, nadraživati može sapun i voda i čak sušenje kože, naročito trljanje ručnikom. Tim ljudima pomaže rjeđe kupanje, lagano upijanje vode sa kože vrlo mekim ručnikom i primjenjivanje ulja ili nemirisnih maziva kao što su vlažne kreme za kožu.

Antihistaminik, npr. difenhidramin, hidoksizin može katkada suzbiti svrbež, djelomično djelujući kao sedativ. Budući da ti lijekovi mogu izazvati pospanost, najkorisniji su u vrijeme spavanja.

Ako su nokti na prstima kratki, sprječava se oštećenje kože češanjem i smanjuje vjerojatnost od nastanka infekcije. Važno je naučiti prepoznati znake infekcije kože kod atopijskog dermatitisa (povećanje crvenila, otok, crvene pruge i povišena temperatura) i što prije zatražiti medicinsku pomoć. Te se infekcije liječe antibioticima koji se uzimaju oralno (na usta).

Kako kortikosteroidi u obliku tableta i/ili kapsula mogu izazvat ozbiljne nuspojave doktori ih koriste samo kao posljednji izbor u ljudi sa tvrdokornim kožnim promjenama. Takvi kortikosteroidni lijekovi koji se uzimaju oralno pa djeluju na čitavo tijelo mogu spriječiti rast, oslabiti kosti (osteoporoza), potisnuti rad nadbubrežnih žlijezda i uzročiti mnoge druge probleme, naročito u djece. Osim toga, njihova djelotvornost je kratkotrajna.

Iz nepoznatih razloga liječenje UV svjetlom plus tabletama psoralena (lijek koji pojačava učinke ultraljubičastog zračenja na koži) može pomoći odraslim bolesnicima. To se liječenje rijetko preporučuje djeci zbog mogućih nuspojava kao što su rak kože i katarakte.